

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 2/05-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť obce Vitanová, Obecného zastupiteľstva obce Vitanová a starostu obce Vitanová, zastúpených advokátom JUDr. R. H., Advokátska kancelária, B., pre namietanú nezákonnosť a neústavnosť uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 S 72/03 z 31. októbra 2003, ako aj predchádzajúceho postupu Krajského súdu v Žiline v uvedenej veci, ktorými malo dôjsť k zásahu do vecí územnej samosprávy obce Vitanová, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obce Vitanová, Obecného zastupiteľstva obce Vitanová a starostu obce Vitanová **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2004 doručená sťažnosť (z 5. apríla 2004) obce Vitanová, Obecného zastupiteľstva obce Vitanová a starostu obce Vitanová (ďalej aj „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. R. H., Advokátska kancelária, B., ktorou namietajú nezákonnosť a neústavnosť uznesenia

Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 S 72/03 z 31. októbra 2003, ako aj predchádzajúceho postupu krajského súdu v uvedenej veci, ktorými malo dôjsť k zásahu do vecí územnej samosprávy obce Vitanová. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 11. marca 2004.

Sťažovatelia sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhali rozhodnutia ústavného súdu, ktorým by „(...) vyslovil, že uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. 10. 2003 sp. zn. 10 C 72/03 (správne 10 S 72/03, pozn.) je neústavné a nezákonné, pretože ním a konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, boli porušené ustanovenia

a/ článkov 1 ods. 1, 2 ods. 2, 46 ods. 1, 64, 67 ods. 2 a 144 ods. 1 Ústavy SR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (...),

b/ článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

c/ článku 5 Európskej charty miestnej samosprávy,

d/ § 1 ods. 1 a 2 ods. 1 a 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (...),

e/ § 250t ods. 1, 2, 3, Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov – ďalej len „O. s. p.“) v spojení s § 1, 2, 3, 6, 153 ods. 1 (v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.), § 250d ods. 1 O. s. p. (v spojení s § 250t ods. 7 O. s. p.), § 250j ods. 1 O. s. p. (v spojení s § 250t ods. 7 O. s. p.), všetko v spojení s § 246c O. s. p. a v spojení s § 250t ods. 7 O. s. p.

f/ § 19 O. s. p., v spojení s § 18 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, § 103 a § 104 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 250t ods. 7 a § 246c O. s. p. a § 16a ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (...).

(...) vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Žiline z 31. 10. 2003 sp. zn. 10 C 72/03 (správne 10 S 72/03, pozn.) došlo k neústavnému a nezákonnému zásahu do územnej samosprávy Obce Vitanová,

(...) zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. 10. 2003 sp. zn. 10 C 72/03 (správne 10 S 72/03, pozn.) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a

(...) priznal nám náhradu trov konania“.

Sťažovatelia uviedli, že označeným uznesením (sp. zn. 10 S 72/03 z 31. októbra 2003) krajský súd na návrh mesta Tvrdošín uložil Správe katastra Tvrdošín ako žalovanému v prvom rade, aby v lehote 60 dní od právoplatnosti uvedeného uznesenia vykonala „v katastrálnom operáte zápis údajov súboru parciel Oravice a pozemkov KN parc. č. 11557-12567, ktoré sú vedené v kat. území Vitanová a ich zápis do súboru popisných a geodetických informácií katastrálneho územia Tvrdošín“ a žalobu voči Katastrálnemu úradu v Žiline ako žalovanému v druhom rade zamietol.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z dôkazných prostriedkov navrhnutých žalobcom (mestom Tvrdošín) je nesporné, že Katastrálny úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím zo 6. júna 1995 č. j. 300-1740/1995 okrem iného určil, že „územie Oravíc prislúcha do obce Tvrdošín“. Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky rozhodnutím z 5. septembra 1995 v odvolacom konaní zamietol odvolanie obce Vitanová a potvrdil napadnuté rozhodnutie Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom z 31. januára 1996 sp. zn. 6 SŽ 188/95 zamietol žalobu obce Vitanová, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti označených správnych rozhodnutí.

Krajský súd v uznesení sp. zn. 10 S 72/03 z 31. októbra 2003 taktiež konštatoval, že Správa katastra Tvrdošín nerešpektovala tieto právoplatné správne a súdne rozhodnutia a ani stanoviská orgánov prokuratúry.

Podľa sťažovateľov nezákonnosť označeného rozhodnutia krajského súdu, ako aj postupu krajského súdu, ktorý vydaniu tohto rozhodnutia predchádzal, spočíva najmä v týchto skutočnostiach:

1. Krajský súd za účastníka konania považoval v rozpore s § 19 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) Správu katastra Tvrdošín a tento subjekt zaviazal, aby konal a rozhodoval, aj napriek tomu, že správa katastra nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle § 18 Občianskeho zákonníka. Podľa § 16a ods. 1 zákona Národnej

rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „katastrálny zákon“) právnickou osobou je iba katastrálny úrad, a nie aj správa katastra. Podľa sťažovateľov bolo preto povinnosťou krajského súdu v súlade s § 103 OSP v spojení s § 250t ods. 7 a § 246c OSP prihliadať na to, či sú splnené podmienky konania, a z dôvodov neodstrániteľnej prekážky konanie zastaviť podľa § 104 ods. 1 OSP v spojení s § 250t ods. 7 a § 246c OSP.

2. Krajský súd rozhodol v konaní podľa § 250t a nasl. OSP, ako to vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia, bez toho, aby si vyžiadal stanovisko Správy katastra Tvrdošín a jej spis. Krajský súd vychádzal podľa sťažovateľov iba z dôkazov predložených žalobcom (mestom Tvrdošín) a z vyjadrenia žalovaného v druhom rade, teda Katastrálneho úradu v Žiline. Postup krajského súdu v predmetnej veci je tak v rozpore s § 1, § 2, § 3, § 6, § 153 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2, § 250d ods. 1 a § 250j ods. 1 OSP, ktoré sa v zmysle § 250t ods. 7 a § 246c OSP použijú aj na konanie podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP, t. j. na konanie proti nečinnosti orgánov verejnej správy.

3. Krajský súd prekročil svoje oprávnenie konať a rozhodnúť podľa § 250t OSP tým, že rozhodol vo veci, ktorá nepodlieha súdnemu prieskumu. Ustanovenie § 250t OSP upravuje právo domáhať sa, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy „*konať a rozhodnúť*“. Súd môže orgánu verejnej správy iba uložiť, aby v konkrétnej veci rozhodol. Za tým účelom tiež uvedie vo výroku rozhodnutia číslo správneho konania, v ktorom treba rozhodnúť. Zmyslom tejto úpravy je prinútiť orgán verejnej správy, aby v ďalšom administratívnom konaní konal a rozhodol. V tomto pokračujúcom správnom konaní bude mať účastník právo brániť sa proti vecnej i procesnej stránke rozhodnutia. Inak by jeho práva neboli garantované. V preskúmvanej veci však krajský súd rozhodol „*vo veci samej*“ a uložil orgánu verejnej správy, „*čo má vo veci urobiť*“. Nerozhodol, že má konať a rozhodnúť, a to navyše vo veci, kde vydanie rozhodnutia v ďalšom administratívnom konaní neprichádza do úvahy. Zápis do katastra nehnuteľností sa vykonáva záznamom, ktorý nie je konaním podľa Správneho poriadku (§ 34 ods. 3 katastrálneho zákona).

4. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol v rozpore so zákonom, aj pokiaľ ide o vecnú stránku predmetu konania. Podmienkou úspešnosti návrhu na začatie konania podľa § 250t ods. 1 OSP je, že „*orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom*“ tým, že je v konaní nečinný. Krajský súd podľa sťažovateľov túto podmienku neskúmal a bez vykonania dokazovania návrhu žalobcu (mesta Tvrdošín) vyhovel. Svoje rozhodnutie vo veci samej oprel o záver, že katastrálny odbor Okresného úradu v Tvrdošíne a potom Správa katastra Tvrdošín nerešpektovali a nerealizovali rozhodnutia Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici zo 6. júna 1995, Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky z 5. septembra 1995 ani rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ 188/95 z 31. januára 1996 a nález ústavného súdu z 2. mája 2002. Podľa sťažovateľov je však rozhodujúce to, že krajský súd nesprávne hodnotil tieto rozhodnutia, pretože sú nezákonné a právne neúčinné. Orgány štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností v predmetnej veci konali a rozhodovali podľa § 27 vtedy platného zákona Slovenskej národnej rady č. 266/1992 Zb. o katastri nehnuteľností v Slovenskej republike (ďalej len „zákon č. 266/1992 Zb.“), ktorého ustanovenie zakladalo pre bývalé katastrálne úrady „*iba pôsobnosť na to, aby v spolupráci s obcami priebežne prešetrovali ohlásené alebo inak zistené zmeny údajov katastra*“. Podľa sťažovateľov však Katastrálny úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím zo 6. júna 1995 „*nerozhodol o katastrálnom území, ale o odčlenení územia Oravíc od územia Obce Vitanová a jeho pričlenení k územiu Obce Tvrdošín*“, čím „*evidentne rozhodol v rozpore s kompetenciami, ktoré mu vyplývali z katastrálneho zákona a z iných právnych predpisov*“.

Sťažovatelia v tejto súvislosti poukázali na skutočnosť, že podľa právneho stavu platného a účinného v čase vydania spomínaných rozhodnutí [§ 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 517/1990 Zb.“)], ako aj podľa súčasnej právnej úpravy [§ 2 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“)] o územných zmenách obcí konajú a rozhodujú orgány územnej štátnej správy (v súčasnosti krajský úrad), ale iba so súhlasom dotknutých obcí. Takýto súhlas zo strany obce Vitanová nebol nikdy daný. Sťažovatelia namietajú, že zo „*záverov právnej teórie, ale aj rozhodovacej praxe*

príslušných štátnych orgánov (najmä súdov a správnych orgánov) jednoznačne vyplýva, že ak príslušný orgán rozhodne, hoci nemá k tomu právomoc, je jeho rozhodnutie nulité, ničotné – a ide o tzv. paakt. Platí, že takéto rozhodnutie neexistuje a nemožno ho teda realizovať a rešpektovať“, pričom každý orgán, ktorý „sa s takýmto paaktom dostane do styku, musí si sám urobiť o ňom potrebný právny úsudok“, a ak zistí, že rozhodnutie vydal „napríklad neprávomocný orgán“, rozhodnutie „nebude rešpektovať“.

Napriek uvedenému krajský súd v preskúmvanej veci neprihliadol na to, že orgány štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností prekročiac svoju právomoc vyplývajúcu zo zákona vydali v roku 1995 rozhodnutia, ktoré nemožno charakterizovať inak, iba ako akty ničotné, na ktoré nemožno prihliadať. V dôsledku toho je napadnuté uznesenie krajského súdu z 31. októbra 2003 v rozpore s princípom právneho štátu podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj s ústavnou zásadou, podľa ktorej môžu štátne orgány konať iba v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Krajský súd konal a rozhodoval o žalobe mesta Tvrdošín vo veci nečinnosti Správy katastra Tvrdošín ohľadne „*katastrálneho usporiadania územia Oravíc*“, pričom rozhodol na základe rozhodnutí správnych orgánov, ktoré boli očividne v rozpore so zákonom predovšetkým preto, že orgány štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností konali a rozhodovali vo veci zmeny územia obce nemajúc právomoc v tejto veci konať a rozhodnúť.

Konaním a rozhodnutím krajského súdu bolo porušené ústavné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj ich právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa ktorého má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. V tejto súvislosti sťažovatelia poukázali na judikatúru ústavného súdu, z ktorej okrem iného vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len

vtedy, ak sa na zistený stav vecí použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Podľa sťažovateľov napadnuté rozhodnutie zasahuje do vecí územnej samosprávy obce Vitanová. Podľa čl. 67 ods. 2 ústavy a § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. povinnosti a obmedzenia pri výkone územnej samosprávy možno obci ukladať zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy podľa čl. 7 ods. 5 ústavy. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. je obec samostatným územným, samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky. Podľa § 2 ods. 1, 3 a ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. je územie obce územným celkom, ktorý tvorí jedno katastrálne územie alebo viac katastrálnych území. Obec zriaďuje, zrušuje, rozdeľuje alebo obce zlučuje vláda nariadením. O inej zmene územia obce rozhoduje so súhlasom obce krajský úrad, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Uvedená práva úprava sa premietla podľa sťažovateľov aj do predpisov o katastri nehnuteľností, keď podľa § 64 ods. 1 vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 79/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov o zmene hranice katastrálneho územia, ktorá je súčasne hranicou obce, rozhodne správa katastra na základe rozhodnutia o zmene hranice obce. Podľa sťažovateľov uvedené len potvrdzuje, že bez rozhodnutia o zmene hranice obce je napadnuté uznesenie krajského súdu z 31. októbra 2003 nevykonateľné.

Podľa čl. 5 Európskej charty miestnej samosprávy platnej pre Slovenskú republiku od 1. júna 2000 (pozri oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 336/2000 Z. z.) so zainteresovanými miestnymi samosprávami sa vopred prekonzultujú všetky miestne zmeny územných hraníc, prípadne sa tam, kde to zákon umožňuje, uskutoční referendum.

Z citovaných ustanovení právnych predpisov vyplýva podľa sťažovateľov záver, že územie obce, na ktorom sú orgány obce oprávnené vykonávať svoju samosprávnu pôsobnosť, musí byť celistvé, nemôže zasahovať do inej obce a ani iná obec nemôže vykonávať samosprávnu pôsobnosť na tomto území. Sťažovatelia namietajú, že orgány

štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností rozhodnutiami z roku 1995 rozdelili územie obce Vitanová a pričlenením tzv. územia Oravice k obci Tvrdošín rozhodli o rozšírení územia tejto obce (mesta), čím vytvorili atypický a protiprávny stav spočívajúci v tom, že ani územie obce Vitanová ani územie mesta Tvrdošín nie je celistvé (netvorí jeden celok). V závere sťažovatelia namietli, že hoci orgány štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností určili, že „*územie Oravice*“ prislúcha k obci Tvrdošín, rozhodli tak bez toho, aby bola charakterizovaná a špecifikovaná daná lokalita. Až po skončení správneho konania sa ukázalo, že nie je možné určiť hranice tohto územia a z hľadiska geodetického a katastrálneho ho špecifikovať, pričom napadnuté rozhodnutie krajského súdu taktiež hovorí o „*Oraviciach*“.

Doplňujúcim podaním z 13. apríla 2004 doručeným ústavnému súdu 15. apríla 2004 navrhli sťažovatelia prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu poukazujúc na § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 74, § 76 ods. 1 písm. f) a § 76 ods. 2 OSP, aby ústavný súd vydal „*predbežné opatrenie*“ tohto znenia: „*Ústavný súd SR ukladá Katastrálnemu úradu v Žiline a Správe katastra v Tvrdošíne, aby do rozhodnutia o sťažnosti obce Vitanová, Obecného zastupiteľstva vo Vitanovej a starostu obce Vitanová vo veci samej nevykonali uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. 10. 2003 sp. zn. 10 S 72/03, ktorým má žalovaná Správa katastra v Tvrdošíne v lehote do 60 dní od právoplatnosti uznesenia vykonať v katastrálnom operáte zápis údajov súboru parciel Oravice a pozemkov KN parc. č. 11557-12567, ktoré sú vedené v kat. území Vitanová a ich zapísať do súboru popisných a geodetických informácií katastrálneho územia Tvrdošín.*“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k podanej sťažnosti listom sp. zn. Spr 358/04 z 24. mája 2004 vyjadril krajský súd prostredníctvom predsedu senátu, ktorý rozhodoval vo veci sp. zn. 10 S 72/03. Vo svojom vyjadrení uviedol: „*K predmetnej ústavnej sťažnosti sa môžem vyjadriť tak, že predmetnú sťažnosť považujem za nedôvodnú a účelovú.*

Som toho názoru, že uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10 S 72/03 zo dňa 31. októbra 2003 bolo vydané v súlade so zákonom (§ 250t O. s. p.). Krajský súd v Žiline sa

totiž nemohol v uvedenom konaní zaoberať tvrdeniami sťažovateľov, na ktoré poukazujú vo svojej ústavnej sťažnosti. Naopak krajský súd v zmysle právnych predpisov Slovenskej republiky (Ústava Slovenskej republiky, Občiansky súdny poriadok) bol povinný pri svojej rozhodovacej činnosti rešpektovať rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Sž 188/95 zo dňa 31. 1. 1996, ako i nález Ústavného súdu SR č. II ÚS 88/01 zo dňa 2. 5. 2002.

Z uvedených dôvodov považujem rozhodnutie Krajského súdu v Žiline napadnuté ústavnou sťažnosťou zo dňa 5. apríla 2004 za súladné so zákonom.“

Dňa 22. novembra 2004 bol ústavnému súdu zo strany najvyššieho súdu predložený spisový materiál týkajúci sa konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 10 S 72/03.

II.

2. 1. Podľa čl. 127a ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy proti neústavnému alebo nezákonnému rozhodnutiu alebo inému neústavnému alebo nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy, ak o jej ochrane nerozhoduje iný súd.

Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti orgánu územnej samosprávy, vysloví, v čom spočíva neústavné alebo nezákonné rozhodnutie alebo neústavný alebo nezákonný zásah do vecí územnej samosprávy, aký ústavný zákon alebo zákon bol porušený a akým rozhodnutím alebo zásahom toto porušenie nastalo. Ústavný súd napadnuté rozhodnutie zruší, alebo ak porušenie práva spočívalo v inom zásahu, než je rozhodnutie, zakáže pokračovať v porušovaní práva a prikáže, ak je to možné, aby sa obnovil stav pred porušením (čl. 127a ods. 2 ústavy).

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri

predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tým subjektom, ktoré označili za porušovateľov svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

2. 2. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali neústavnosť a nezákonnosť zásahu do vecí územnej samosprávy obce Vitanová spočívajúceho v postupe krajského súdu v konaní o návrhu mesta Tvrdošín na začatie konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy (§ 250t OSP) vedenom pod sp. zn. 10 S 72/03 a v uznesení krajského súdu sp. zn. 10 S 72/03 z 31. októbra 2003.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Orgán verejnej správy, proti ktorému návrh smeruje, je povinný bezodkladne po doručení návrhu predložiť súdu vyjadrenie k návrhu a príslušný spis. K rozhodnutiu o návrhu si súd môže vyžiadať stanovisko nadriadeného správneho orgánu (§ 250t ods. 2 OSP).

Podľa § 250t ods. 3 OSP súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Podľa § 250t ods. 5 OSP predseda senátu konanie zastaví, ak odpadli dôvody na ďalšie konanie, a zároveň rozhodne o trovách konania. Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 250t ods. 6 OSP).

Podľa § 250t ods. 7 OSP na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti (piatej časti OSP) primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Podľa § 246c OSP (prvá hlava piatej časti OSP) pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 19 OSP (tretia hlava prvej časti OSP) spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Z ustanovenia § 19 OSP vyplýva, že spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania nie je bezvýhradne podmienená hmotnoprávnou subjektivitou podľa osobitných predpisov (napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov atď.). Spôsobilosť byť účastníkom konania má aj ten, komu ju priznáva zákon. Ak je žalovaný zákonom priamo určený za účastníka konania bez toho, aby mal hmotnoprávnou subjektivitu, možno konštatovať, že procesná podmienka spôsobilosti byť účastníkom konania je vo vzťahu k nemu splnená a súd môže vo veci konať a rozhodovať.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (§ 244 ods. 3 OSP).

Povaha a účel osobitných konaní patriacich do sféry tzv. verejného súdnictva (zahŕňajúceho taktiež oblasť správneho súdnictva) podmieňujú aj osobitnú zákonnú úpravu účastníctva. V konaniach podľa piatej časti OSP je okruh účastníkov určený priamo zákonom. Aktívne procesne legitimovanou je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím alebo postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach, resp. fyzická osoba alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo. V osobitných prípadoch má aktívnu procesnú legitimáciu na podanie žaloby v správnom súdnictve aj prokurátor. Pasívne procesne legitimovaným je správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni, resp. správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava, a v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy správny orgán, ktorý má podľa osobitných predpisov verejného práva (predovšetkým správneho práva) právo a zároveň aj povinnosť v konkrétnej veci konať a rozhodnúť.

Žalovaný správny orgán teda nemusí byť právnickou osobou v zmysle hmotného práva, pokiaľ jeho spôsobilosť byť účastníkom konania vyplýva priamo zo zákona. Podľa § 11 ods. 2 druhej vety katastrálneho zákona miestnymi orgánmi štátnej správy na úseku katastra sú katastrálne úrady a správy katastra, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Podľa § 16a ods. 3 katastrálneho zákona správa katastra koná a rozhoduje v administratívnoprávnych veciach samostatne. Podľa § 18 ods. 2 katastrálneho zákona správa katastra okrem iného rozhoduje v katastrálnom konaní, zapisuje práva

k nehnuteľnostiam, spravuje a aktualizuje kataster v súlade s právnym stavom a so skutočným stavom na základe ohlásených zmien, zmien zistených pri prešetrovaní údajov katastra, zmien zistených pri revízii údajov katastra a zmien zistených pri obnove katastrálneho operátu.

Z uvedeného vyplýva, že Správa katastra Tvrdošín bola v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 10 S 72/03 spôsobilým účastníkom konania a postavenie Katastrálneho úradu v Žiline ako právnickej osoby – rozpočtovej organizácie štátu, ktorá v rámci svojej pôsobnosti zabezpečuje mzdové prostriedky a vecné potreby správ katastra (§ 16a ods. 1 katastrálneho zákona), nemohlo viesť k právnym následkom uvádzaným v sťažnosti.

2. 3. Ústavný súd z obsahu predloženého spisu v predmetnej veci zistil, že ako zjavne neopodstatnenú je potrebné kvalifikovať aj námietku sťažovateľov, podľa ktorej rozhodol krajský súd v označenom konaní bez toho, aby si vyžiadal stanovisko Správy katastra Tvrdošín a príslušný spisový materiál, vychádzajúc podľa sťažovateľov „iba z dôkazov predložených žalobcom (mestom Tvrdošín) a z vyjadrenia žalovaného v druhom rade“.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vyplýva, že návrh na začatie konania, ktorým sa mesto Tvrdošín domáhalo poukazujúc na právoplatné rozhodnutie Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici č. j. 300-1740/1995 zo 6. júna 1995 v spojení s rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.: LP-3340/1995 z 5. septembra 1995 a na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ 188/95 z 31. januára 1996 uloženia povinnosti žalovanej Správe katastra Tvrdošín vykonať príslušné zmeny údajov v katastrálnom operáte, bol podaný na Okresnom súde Dolný Kubín (ďalej aj „okresný súd“) 15. augusta 2002 a zaregistrovaný pod sp. zn. 7 C 271/02.

Na základe pokynu zákonného sudcu súdnej kancelárii z 5. februára 2003 vyzval okresný súd Správu katastra Tvrdošín, ako aj obec Vitanovú, aby sa vyjadrili k návrhu, ktorý im bol v prílohe zaslaný.

Stanovisko obce Vitanová zo 14. februára 2003 vrátane pripojených príloh bolo okresnému súdu doručené 17. februára 2003. Následne bolo okresnému súdu doručené aj písomné vyjadrenie Správy katastra Tvrdošín k návrhu zo 14. februára 2003 vrátane pripojených príloh.

Okresný súd uznesením č. k. 7C/271/2002-90 z 3. marca 2003 postúpil podľa § 250d ods. 2 OSP predmetnú vec na konanie a rozhodnutie krajskému súdu ako súdu vecne príslušnému podľa § 246 ods. 1 OSP v spojení s § 244 ods. 1a 3 OSP.

Dňa 27. marca 2003 bolo krajskému súdu doručené podanie mesta Tvrdošín z 24. marca 2003, v ktorom navrhlo pristúpenie Katastrálneho úradu v Žiline do konania na strane žalovaného.

Na základe pokynu zákonného sudcu súdnej kancelárii z 19. augusta 2003 (č. 1. 94 spisu) vyzval krajský súd Správu katastra Tvrdošín, ako aj Katastrálny úrad v Žiline na zaslanie príslušného správneho spisu (Správa katastra Tvrdošín) a na vyjadrenie k návrhu, ktorý im bol zaslaný v prílohe.

Správa katastra Tvrdošín sa vyjadrila v podaní z 10. septembra 2003 doručenom krajskému súdu 16. septembra 2003. Okrem iného v ňom poukázala na svoje predchádzajúce písomné stanovisko k veci zo 14. februára 2003. V ten istý deň (16. septembra 2003) bolo krajskému súdu doručené písomné vyjadrenie k predmetnej veci zo strany splnomocneného právneho zástupcu Správy katastra Tvrdošín advokáta JUDr. J. P., D. K., z 11. septembra 2003. Krajskému súdu bolo taktiež doručené vyjadrenie Katastrálneho úradu v Žiline.

Krajský súd uznesením č. k. 10 S 72/03-113 z 31. októbra 2003 rozhodol, že Správa katastra Tvrdošín je povinná vykonať v katastrálnom operáte zápis údajov súboru parciel Oravice pri pozemkoch KN parc. č. 11557-12567, ktoré sú vedené v katastrálnom území Vitanová, do súboru popisných a geodetických informácií katastrálneho územia obce

Tvrdošín, a to do 60 dní od právoplatnosti uznesenia. Vo vzťahu k žalovanému v druhom rade – Katastrálnemu úradu v Žiline, žalobu zamietol.

Z obsahu samotného súdneho spisu týkajúceho sa konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 10 S 72/03 vyplýva, že krajský súd si okrem stanoviska Katastrálneho úradu v Žiline vyžiadal aj vyjadrenie Správy katastra Tvrdošín a disponoval aj stanoviskom obce Vitanová k veci predloženým na základe výzvy okresného súdu z 5. februára 2003. V spise sa nachádzajú taktiež podstatné listinné podklady relevantné pre rozhodnutie o návrhu mesta Tvrdošín v konaní podľa § 250t OSP, predovšetkým kópie rozhodnutia Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici č. j. 300-1740/1995 zo 6. júna 1995, rozhodnutia Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.: LP-3340/1995 z 5. septembra 1995 a rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sž 188/95 z 31. januára 1996, listu katastrálneho odboru Okresného úradu Tvrdošín č. j.: KO-473/1999 z 22. septembra 2000, listín týkajúcich sa stanovísk Katastrálneho úradu v Žiline a Správy katastra Tvrdošín k realizácii rozhodnutí Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici zo 6. júna 1995, Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky z 5. septembra 1995 a najvyššieho súdu z 31. januára 1996 vrátane vzájomnej korešpondencie Katastrálneho úradu v Žiline a Správy katastra Tvrdošín a zápisu z ich rokovania týkajúceho sa uvedenej otázky, ale aj stanoviská orgánov prokuratúry v uvedenej veci [napr. kópia protestu prokurátora zo 17. marca 2003 podaného námestníkom generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa § 22 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre proti opatreniu Katastrálneho úradu v Žiline č. KÚ/2002/776 z 28. februára 2002, ktorým v rámci pôsobnosti zverenej mu § 18 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona prikázal riaditeľke Správy katastra Tvrdošín „vykonať dôsledne“ označené rozhodnutia].

Obsah súdneho spisu týkajúceho sa konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 10 S 72/03 tak vyvracia námietky sťažovateľov v tom smere, že by krajský súd rozhodoval v predmetnej veci bez zabezpečenia potrebných podkladov alebo bez poskytnutia možnosti správneho orgánu, proti ktorému návrh na začatie konania smeroval, vyjadriť sa k veci.

2. 4. Predmetom posudzovaného konania bol návrh mesta Tvrdošín, aby krajský súd: „v primeranej lehote vyslovil povinnosť žalovanému: Správe katastra Tvrdošín vo veci konať a vykonať v katastrálnom operáte zápis údajov súboru parciel Oravice u pozemkov KN parc. č. 11557-12567, ktoré sú vedené v katastrálnom území obce Vitanová, ich zápis do súboru popisných a geodetických informácií katastrálneho územia obce Tvrdošín a uložil povinnosť na náhradu trov konania.“

V uvedenom návrhu mesto Tvrdošín poukázalo na právoplatné rozhodnutie Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici č. j. 300-1740/1995 zo 6. júna 1995 v spojení s rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.: LP-3340/1995 z 5. septembra 1995 a na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ 188/95 z 31. januára 1996.

Katastrálny úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím č. j. 300-1740/1995 zo 6. júna 1995 na základe § 27 zákona č. 266/1992 Zb. v spojení s § 1, § 18 a nasl., § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) zamietol návrh obce Vitanová na určenie príslušnosti územia Oravíc ku katastrálnemu územiu obce Vitanová a zároveň rozhodol, že „územie Oravice prislúcha do obce Tvrdošín“.

V odôvodnení označeného rozhodnutia uviedol, že listom Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.: 4-364/93 z 19. apríla 1993 bolo Katastrálnemu úradu v Banskej Bystrici uložené opraviť úhrnné hodnoty druhov pozemkov v rámci katastrálneho územia v katastri obcí Tvrdošín a Vitanová tak, aby zodpovedali stavu pred 1. januárom 1978 ako súčasť obce Tvrdošín, pretože vykonaná územná zmena v operátoch EN v roku 1977 bola neoprávnená. Obec Vitanová podaním zo 7. mája 1993 č. j. 104/93 žiadala realizáciu uvedeného pokynu pozastaviť tvrdiac, že územie Oravice patrí do katastrálneho územia Vitanová a pokyn Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky je neodôvodnený. Správa katastra Dolný Kubín príkaz na vytvorenie samostatného súboru informácií územia Oravice ako súčasti územia mesta Tvrdošín podľa stavu pred 1. januárom 1978 vykonala 24. augusta 1993. Obec Vitanová podala 29. júla

1993 na Okresnom súde Dolný Kubín žalobu proti mestu Tvrdošín o určenie, že územie Oravíc patrí do katastrálneho územia Vitanová. Predmetné konanie (vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 649/93) bolo zastavené a vec bola postúpená Katastrálnemu úradu v Banskej Bystrici. Obec Vitanová podaním z 21. decembra 1994 upravila návrh tak, že žiadala určiť príslušnosť územia Oravíc ku katastrálnemu územiu Vitanová. Mesto Tvrdošín navrhlo návrh obce Vitanová zamietnuť, ako aj aby katastrálny úrad určil, že územie Oravice patrí k územiu obce Tvrdošín.

Katastrálny úrad v Banskej Bystrici dospel na základe vykonaného dokazovania k nasledovným záverom: *«Listinou zo 6. júna 1659 gróf Štefan Thököly prepustil obec Bystrú – pusta (osada Oravice) obyvateľom Tvrdošina, ktorí prevzali povinnosti občanov uvedenej osady voči vlastníkom pôdy oravskému panstvu. Chotár bystranov (Oravice) bol už vtedy osobitnou listinou z 21. mája 1659 presne ohraničený medzami a hranicami. (...) Stav v lokalite Oravice založený touto listinou sa zachoval až do zrušenia poddanstva v roku 1848, kedy prešli všetky pozemky v lokalite Oravice do vlastníctva urbárikov na základe zákonného článku IX. z r. 1848. Medzi oravským panstvom a obcou Tvrdošín, resp. urbárikmi tejto obce však pretrvávali nezhody, ktoré boli riešené aj súdnou cestou. Na základe tejto dohody a výsledkov súdnych sporov, najmä tzv. dobrovoľnej urbárskej dohody medzi urbarialistami a oravským panstvom z 9. 12. 1867, vznikla mapa, ktorá presne označuje územie Oravíc, hranice na nej sú presne fixované a jednotlivé parcely číslované. Táto mapa nesie znaky katastrálnej mapy, za katastrálnu ju však pre netypické číslovanie parciel nemožno posudzovať, pretože niektoré čísla parciel sa opakujú. Územie Oravíc tvorí podľa tejto mapy enklávu vo Vitanovskom chotári, ktorým je toto územie obkolesené.*

Táto mapa slúžila ako podklad pre zakladanie pozemnoknižnej mapy. Na základe šetrenia lokalizačných komisií, vytvorených na základe nariadenia bývalého Ministerstva pravosúdia z rokov 1950 a nasledujúcich, boli tvorené pozemnoknižné zápisnice resp. protokoly. V pozemnoknižnej mape územie Oravíc bolo začlenené do katastrálneho územia Vitanová, ale parcely boli, ale aj sú evidované ako v zápisniciach kat. územia Vitanová, tak aj v kat. území Tvrdošín.

Ministerstvo financií bývalého Uhorského kráľovstva v roku 1869 vydalo ďalšie nariadenie, podľa ktorého sa postupovalo pri zapisovaní výmery z operátu daňového

provizória (toto nariadenie znie: „Utasitas a katastari felmeres vekrehajtasara“), ktoré bolo ďalej doplnené v rokoch 1905 a 1910 usmerneniami toho istého ministerstva. Tieto predpisy obsahovali aj zásady, podľa ktorých sa tvorili, doplňovali a obnovovali pozemnoknižné operáty a to grafické (mapy) aj popisné časti. Z § 43, § 51 horeuvedeného nariadenia vyplývalo, že v prípade, keď sa obec skladala z viacerých územných častí, ktoré nehraničia spolu, každé jednotlivé územie sa označí rímskymi číslicami I. II. III. a pod. Katastre obce Tvrdošín sú obdobným spôsobom označované už v minulosti. Z týchto ustanovení pritom vyplýva, že k časti územia pri hlavnej veci sa prikladajú ostatné časti územia. Tým sa dá vysvetliť, že vo výkazoch úhrnných katastrálnych hodnôt, resp. úhrnných hodnôt druhov pozemkov, alebo v lexikónoch obcí sa uvádza súhrnne výmera všetkých troch katastrálnych území Tvrdošína (teda aj ustianskych lúk aj Oravíc). Ak sa pri tom zohľadní tá zistená skutočnosť, že v pozemkovej knihe sú parcely územia Oravíc vedené aj v zápisniciach kat. úz. Tvrdošín, ďalej že JEP od roku 1956 evidenciu prevzala z kat. úz. Tvrdošín aj pre územie Oravíc a následne aj evidencia nehnuteľností a v roku 1977 bez udania dôvodov bola takáto evidencia územia Oravíc zmenená v prospech kat. územia Vitanová, potom treba z toho usúdiť, že územie Oravíc právne od samého začiatku evidovania nehnuteľností bolo príslušnosťou obce Tvrdošín až do roku 1977, kedy došlo k neodôvodnenej a zákonom neopodstatnenej zmene.

Tieto závery však vyplývajú aj z obsahu rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu v Bratislave č. j. 3099/1939/4 zo dňa 6. februára 1940. Katastrálny zákon č. 177/1927 Zb. v § 112 ustanovoval, že ak sa skladalo niektoré katastrálne územie z niekoľkých spolu nespojených území, malo byť zavedené konanie o odstránenie tohto rozčlenenia. Najvyšší správny súd v dôvodoch svojho rozhodnutia na str. 4 druhý odsek konštatoval, že katastrálne územia obce Tvrdošín sú rozčlenené na Tvrdošín I. (vlastné katastrálne územie), Tvrdošín II. (Oravice) a Tvrdošín III. (ustianske lúky). K totožným záverom ohľadne územia Oravíc nezávisle od Najvyššieho správneho súdu dospel aj Katastrálny úrad, ako to vyplýva z vyššie uvedeného záveru.

Podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona 177/1927 Zb. zmeny katastrálneho územia nastávajú:

a) zlúčením dvoch, alebo viacerých katastrálnych území

b) rozlúčením doterajšieho katastrálneho územia na dve alebo viac katastrálnych území

c) vylúčením časti z jedného katastrálneho územia a pripojením tejto časti k inému katastrálnemu územiu.

Vec vedená na Najvyššom správnom súde pod č. j. 3099/1939 bola zahájená na návrh Katastrálneho mernického úradu v Dolnom Kubíne podľa § 112 citovaného zákona preto, lebo katastrálne územia Tvrdošina v prírode predstavovali tri spolu nespojené územia, z ktorých jedno – Oravice – tvorilo enklávu v katastrálnom území Vitanová. Obec Tvrdošín v tomto spore vo svojej obrane žiadala, aby príslušné územie bolo prehlásené za samostatné katastrálne územie a ako také pričlenené k politickej obci Tvrdošín.

Ustanovenie § 31 ods. 1 písm. b) citovaného zákona takúto možnosť riešenia zmeny katastrálnych území pripúšťalo. Najvyšší správny súd túto obranu obce Tvrdošín v uvedenom spore pripustil, prijal ju ako dôvodnú a preto rozhodol tak, že rozviazal rozhodnutia prvostupňového aj druhostupňového orgánu. (...)

Katastrálny úrad preto po zohľadnení všetkých uvedených skutočností a teda aj z rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu vyplývajúcich záverov posúdil, že územie Oravíc nepatrí do katastrálneho územia obce Vitanová ale, že patrí – prislúcha do obce Tvrdošín.»

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky rozhodnutím č.: LP-3340/1995 z 5. septembra 1995 v odvolacom konaní zamietol odvolanie obce Vitanová a potvrdil napadnuté rozhodnutie Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol: „(...) Pozemkový kataster prevzatý Československou republikou od bývalého Rakúska – Uhorska nemal jednotné základy a nebol jednotne vedený. Neúplný stav bol najmä na Slovensku. Na základe zákona č. 177/1927 Zb. o pozemkovom katastri a jeho vedení (katastrálny zákon) časťou pozemkového katastra podľa § 6 ods. 1 písm. D boli úhrnné výkazy, ktoré obsahujú údaje pozemkového katastra pre katastrálne územia alebo širšie finančné obvody. Správou pozemkového katastra bolo poverené Ministerstvo financií. Podľa Výkazu úhrnných katastrálnych hodnôt podľa stavu k 1. 1. 1929 Slovenskej Krajiny, vydaného Ministerstvom financií v roku 1930 na základe vyššie citovaného zákona, tvorí obec Tvrdošín katastrálne územie Tvrdošín I., II., III.

s výmerou 4 097, 8058 ha. Katastrálne územie Tvrdošín I., II., III. bolo vykazované v obci Tvrdošín až do 31. 12. 1977.

Svojvoľným postupom Strediska geodézie Dolný Kubín Krajskej správy geodézie a kartografie v Banskej Bystrici bolo územie Oravíc od 1. 1. 1978 v rámci úhrnných hodnôt druhov pozemkov vykazované v obci Vitanová. Podľa § 8 vyhlášky Ústrednej správy geodézie a kartografie č. 23/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností v znení neskorších predpisov bola výmera územných správnych jednotiek (obcí, okresov, krajov štátu) záväzným údajom evidencie nehnuteľností, pričom podľa zákona č. 22/1964 Zb. orgány geodézie plnili len evidenčné funkcie, t. j. vykonávali zmeny v evidencii nehnuteľností len na základe rozhodnutí štátnych orgánov alebo na základe zmlúv a iných listín. Nebolo v právomoci orgánov geodézie bez rozhodnutia príslušných štátnych orgánov meniť hranice obcí. Vykonať zmenu územia obce, ktorou nepochybne bola aj zmena príslušnosti územia Oravíc z obce Tvrdošín do obce Vitanová podľa zákona SNR č. 130/1970 Zb. o územnom členení Slovenskej socialistickej republiky bolo v právomoci okresného národného výboru, prípadne krajského národného výboru. Nakoľko takéto rozhodnutie nebolo podkladom vykonanej zmeny, je potrebné konštatovať nesprávny postup orgánu geodézie. Povinnosťou katastrálneho úradu je v spolupráci s obcami prešetrovať údaje katastra nehnuteľností a vzniknuté chyby vyplývajúce z vlastnej činnosti katastrálneho úradu opraviť.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že v súlade s § 27 zákona SNR č. 266/1992 Zb. katastrálny úrad v katastrálnom konaní prešetril a odstránil chyby vyplývajúce z vlastnej činnosti katastrálneho úradu. Vzhľadom na vyššie uvedené bolo potrebné odvolanie zamietnuť a rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdiť.“

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 6 SŽ 188/95 z 31. januára 1996 zamietol žalobu obce Vitanová, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti označených správnych rozhodnutí, pričom okrem iného konštatoval: „(...) Napokon aj v jednotnej evidencii pôdy (od roku 1956) a následne aj v evidencii nehnuteľností (výmera územných správnych jednotiek bola v nej podľa ustanovenia § 8 vyhlášky Ústrednej správy geodézie a kartografie č. 23/1964 Zb., ktorou sa vykonával zákon číslo 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností záväzným údajom) bolo sporné územie Oravíc vykazované a to až do 1. januára 1978, kedy toto

územie o celkovej výmere 20087 109 m² (parcely č. 11556 a 1274) bolo zapísané do katastrálneho územia obce Vitanová (pol. výkazu zmien č. 8/1977) a odpísané z katastrálneho územia Tvrdošín. Táto zmena, ako to správne konštatoval a odôvodnil vo svojom rozhodnutí žalovaný, bola však neoprávnená, (bez právneho titulu), a preto žalovaný správne nariadil jej opravu na stav pred 1. januárom 1978.“

Podľa § 24 zákona č. 266/1992 Zb. v katastrálnom konaní sa vkladajú a zaznamenávajú právne vzťahy k nehnuteľnostiam, opravujú chyby v katastrálnom operáte, prešetrujú zmeny údajov katastra, vykonáva revízia údajov katastra a obnovuje katastrálny operát (ods. 1). Na konanie podľa odseku 1 sa vzťahuje zákon o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak (ods. 2).

Podľa § 27 zákona č. 266/1992 Zb. katastrálne úrady v spolupráci s obcami priebežne prešetrujú ohlásené alebo inak zistené zmeny údajov katastra.

Podľa § 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 266/1992 Zb. katastrálny úrad aj bez návrhu opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s vkladuschopnou listinou alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra a výsledkami revízie údajov katastra.

Podľa § 29 ods. 3 zákona č. 266/1992 Zb. ten, koho práv, právom chránených záujmov alebo povinností sa údaje katastra týkajú, môže kedykoľvek požiadať o odstránenie chýb v katastrálnom operáte. Katastrálny úrad je povinný opravu vykonať do 30 dní, v osobitne odôvodnených prípadoch do 60 dní od doručenia písomnej žiadosti o opravu chýb.

Z obsahu citovaných rozhodnutí s prihliadnutím na citované ustanovenia zákona č. 266/1992 Zb. je zrejmé, že predmetom konania vedeného na Katastrálnom úrade v Banskej Bystrici pod č. j. 300-1740/1995 nebola zmena právneho stavu (v danom prípade zmena územia obce, resp. zmena hranice územia obce), ako tvrdia sťažovatelia, ale zosúladenie údajov katastra nehnuteľností s platným právnym stavom. Rozhodnutie Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici č. j. 300-1740/1995 zo 6. júna 1995 v spojení

s rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.: LP-3340/1995 z 5. septembra 1995 riešilo v tomto smere predbežnú otázku príslušnosti spornej lokality Oravíc k územiu obce Vitanová alebo mesta Tvrdošín. Uvedené rozhodnutia však nemali konštitutívnu, ale iba deklaratórnu povahu, autoritatívne osvedčujú platný právny stav zistený na podklade dokazovania vykonaného v konaní podľa § 24, § 27 a § 29 zákona č. 266/1992 Zb., t. j. v rozsahu právomoci zverenej označeným správnym orgánom zákonom č. 266/1992 Zb., z ktorého okrem iného vyplynulo, že zmena z 1. januára 1978 spočívajúca v zapísaní územia Oravíc do katastrálneho územia obce Vitanová bola vykonaná bez rozhodnutia príslušného orgánu (bez právneho titulu) v rozpore s vtedy platnými právnymi predpismi (ako to konštatoval vo svojom rozsudku z 31. januára 1996 aj najvyšší súd).

Vzhľadom na tieto skutočnosti posúdil ústavný súd námietku sťažovateľov, podľa ktorej rozhodol krajský súd v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 10 S 72/03 v rozpore so zákonom, keď neprihliadol na zmätočnosť rozhodnutia Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici č. j. 300-1740/1995 zo 6. júna 1995 v spojení s rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.: LP-3340/1995 z 5. septembra 1995, ktorými sa podľa sťažovateľov v rozpore s platným právnym poriadkom a nad rámec právomoci uvedených orgánov rozhodlo „o odčlenení územia Oravíc od územia obce Vitanová a jeho pričlenení k územiu obce Tvrdošín“, za zjavne neopodstatnenú.

Keďže označené rozhodnutia nemali konštitutívne účinky, teda sa nimi nezakladala zmena právneho stavu ani vo vzťahu k územiám obce Vitanová a mesta Tvrdošín, nemohlo z tohto sťažovateľmi uvádzaného dôvodu následným postupom a rozhodnutím krajského súdu v konaní sp. zn. 10 S 72/03 dôjsť k zásahu do sťažovateľmi označených práv podľa ústavy či dohovoru ani k zásahu do vecí územnej samosprávy obce Vitanová či porušeniu čl. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy alebo čl. 5 Európskej charty miestnej samosprávy.

2. 5. Sťažovatelia namietali v konaní pred ústavným súdom aj prekročenie právomoci zo strany krajského súdu konať a rozhodnúť v posudzovanom konaní podľa § 205t OSP,

pretože podľa nich daná vec nepodlieha súdnemu prieskumu, pričom krajský súd rozhodol „vo veci samej“ uložiť orgánu verejnej správy, „čo má vo veci urobiť“.

Ako už bolo uvedené, predmetom konania vedeného na Katastrálnom úrade v Banskej Bystrici pod č. j. 300-1740/1995 bolo zosúladenie údajov katastra nehnuteľností s platným právnym stavom (podľa vtedy platného § 24 ods. 1 zákona č. 266/1992 Zb. sa v katastrálnom konaní okrem iného opravovali chyby v katastrálnom operáte a prešetrovali zmeny údajov katastra). Ustanovenie § 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 266/1992 Zb. oprávňovalo katastrálny úrad opraviť údaje katastra v prípade ich rozporu s vkladuschopnou listinou alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra a výsledkami revízie údajov katastra.

Ustanovenia katastrálneho zákona (zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam) účinné od 1. januára 1996 obsahovali právnu úpravu umožňujúcu obdobný postup ako ustanovenie § 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 266/1992 Zb.

Podľa § 22 ods. 1 katastrálneho zákona sa v katastrálnom konaní zapisujú práva k nehnuteľnostiam, rozhoduje sa o určení priebehu hranice pozemkov, o zmenách hraníc katastrálnych území, o prešetrovaní zmien údajov katastra, o oprave chýb v katastrálnom operáte a o obnove katastrálneho operátu.

Na katastrálne konanie je príslušná správa katastra, v ktorej územnom obvode sa nachádza nehnuteľnosť (§ 22 ods. 2 katastrálneho zákona).

Podľa § 57 ods. 1 katastrálneho zákona správa katastra v spolupráci s obcami priebežne prešetrojú ohlásené alebo inak zistené zmeny údajov katastra.

Podľa § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona správa katastra aj bez návrhu opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra.

Rozhodnutie Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici č. j. 300-1740/1995 zo 6. júna 1995 v spojení s rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.: LP-3340/1995 z 5. septembra 1995 riešilo v tomto smere predbežnú otázku príslušnosti lokality Oravíc k územiu obce Vitanová alebo mesta Tvrdošín. V tejto fáze konania týkajúcej sa riešenia spornej predbežnej otázky mala obec Vitanová možnosť predniesť svoju argumentáciu a využitím procesných práv účastníka konania podľa Správneho poriadku (§ 24 ods. 2 zákona č. 266/1992 Zb.) pôsobiť na rozhodnutie príslušných správnych orgánov a tak sa, parafrázujúc formuláciu sťažovateľov, brániť proti vecnej i procesnej stránke rozhodnutia. Zákonnosť uvedených rozhodnutí, ako aj konania, ktoré im predchádzalo, bola následne na základe žaloby obce Vitanová preskúmaná najvyšším súdom (§ 247 - § 250k OSP) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 SŽ 188/95. Procesný postup najvyššieho súdu v označenom konaní bol na základe sťažnosti obce Vitanová z hľadiska ňou namietaného porušenia jej základných práv predmetom posúdenia zo strany ústavného súdu (pozri nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 88/01 z 2. mája 2002).

Samotným rozhodnutím o predbežnej otázke však nemohlo dôjsť k naplneniu účelu a cieľa uvedeného katastrálneho konania (§ 24 ods. 1 zákona č. 266/1992 Zb.) spočívajúceho v oprave chýb údajov katastra v katastrálnom operáte [§ 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 266/1992 Zb.] v súlade s výsledkami prešetrovania zmien (§ 27 zákona č. 266/1992 Zb.) vyplývajúcimi z rozhodnutia Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici č. j. 300-1740/1995 zo 6. júna 1995 v spojení s rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.: LP-3340/1995 z 5. septembra 1995. Na naplnení účelu uvedeného katastrálneho konania malo mesto Tvrdošín ako jeden z jeho účastníkov oprávnený záujem, a to aj z hľadiska právnej istoty vo vzťahu k tým jeho právam či právom chráneným záujmom, ktoré mohli byť v dôsledku chybných údajov katastra dotknuté.

Prostredníctvom ustanovenia § 250t OSP poskytuje zákonodarca fyzickým osobám a právnickým osobám právnu možnosť domáhať sa súdnej ochrany ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného článkom 48 ods. 2 ústavy v konaniach pred orgánmi verejnej správy, pokiaľ tieto nekonajú bez vážneho dôvodu

spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že sú v konaní nečinné (III. ÚS 317/04).

Bolo nepochybne v právomoci krajského súdu interpretovať a aplikovať ustanovenie § 250t ods. 1 a 3 OSP v situácii, keď žalobca namietal nečinnosť správneho orgánu v konaní, v ktorom síce bolo rozhodnuté o predbežnej otázke, avšak príslušný správny orgán nevykonal nadväzujúce úkony v zmysle ustanovení príslušného právneho predpisu, v dôsledku čoho nedošlo k naplneniu účelu a cieľa uvedeného konania.

Právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov sa vzťahuje aj na realizáciu rozhodnutia, pokiaľ je táto povinnosťou orgánu verejnej moci, ako aj na nútený výkon rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré by zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné rozhodnutie štátneho orgánu zostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Realizáciu rozhodnutia Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici č. j. 300-1740/1995 zo 6. júna 1995 v spojení s rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.: LP-3340/1995 z 5. septembra 1995 postupom podľa § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona treba vzhľadom na okolnosti uvedeného prípadu považovať za integrálnu súčasť katastrálneho konania.

Z uvedených dôvodov nepovažoval ústavný súd účinky výkonu právomoci krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 S 72/03 za nezlučiteľné so sťažovateľmi označenými ustanoveniami ústavy, dohovoru a Európskej charty miestnej samosprávy ani za nezákonný zásah do vecí územnej samosprávy obce Vitanová.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno z ustanovení štvrtej hlavy ústavy (čl. 64 až 71) obsahujúcej ústavnú úpravu územnej samosprávy v Slovenskej republike ani z právnych predpisov nižšej právnej sily upravujúcich právne vzťahy pri výkone územnej samosprávy vrátane postavenia samosprávnych územných celkov vyvodiť záver, že územie obce nemôže byť tvorené viacerými územnými časťami, ktoré nevytvárajú celistvý územný

celok. Takýto stav sám osebe ešte nie je dôvodom pre záver o nezákonnom alebo neústavnom zasahovaní do vecí územnej samosprávy niektorej z obcí.

Pokiaľ by takýto stav bránil napĺňaniu základnej úlohy obce pri výkone samosprávy, t. j. starostlivosti o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov (§ 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.), umožňuje právny poriadok Slovenskej republiky po splnení zákonom ustanovených podmienok rozhodnúť o zriadení, zrušení, rozdelení alebo zlúčení obce (§ 2 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb.), prípadne o inej zmene územia obce (§ 2 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb.).

2. 6. Z dôvodov uvedených v častiach 2. 1. až 2. 5. tohto uznesenia ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú.

2. 7. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodovanie o návrhu sťažovateľov na rozhodnutie o „*predbežnom opatrení*“ stratilo opodstatnenie, preto sa ním ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2005